

Raadsvoorstel

Onderwerp **Financieel meerjarenbeeld 2018-2021**

Registratienr. 6373557 Steller/telnr. F. Hiemstra / 7698 Bijlagen 1

Classificatie	Openbaar ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)
Portefeuillehouder	Schroor Raadscommissie F&V
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand juni Jaar 2017 LTA nee: ☐ Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit het financieel meerjarenbeeld 2018-2021 als uitgangspunt te hanteren voor de ontwerpbegroting 2018.

Samenvatting

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële (autonome) ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

B&W-besluit d.d.: 13 juni 2017

Afgehandeld en naar archief

Paraaf Datum

Aanleiding en doel

Meerjarenbeeld 2018-2021

Wij vragen de raad het financieel meerjarenbeeld 2018-2021 vast te stellen als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting 2018.

Vervolg

We presenteren een geactualiseerd financieel meerjarenbeeld 2018-2021 in de ontwerp gemeentebegroting 2018.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Financieel Meerjarenbeeld 2018-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	3
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2017	6

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers. We vergelijken het actuele meerjarenbeeld met het meerjarenbeeld dat we in de gemeentebegroting 2017 aan uw raad hebben voorgelegd.

De laatst bekende informatie vanuit het gemeentefonds (meicirculaire 2017) is verwerkt in het meerjarenbeeld. In september verschijnt een nieuwe circulaire van het gemeentefonds. De effecten die hieruit voortvloeien verwerken we in de gemeentebegroting 2018. Het meerjarenbeeld is daarnaast geactualiseerd met de rente effecten en de autonome ontwikkelingen (nominale compensatie, en dergelijke) die op de gemeente afkomen.

Het verschil tussen het geactualiseerde meerjarenbeeld en het meerjarenbeeld zoals opgenomen in de begroting 2017 ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)			
	2018	2019	2020	2021
Saldo mjb bij begroting 2017	0	0	0	6.759
Actueel meerjarenbeeld	6.043	6.060	7.318	11.723
Vershil	6.043	6.060	7.318	4.964

De stand van het meerjarenbeeld verbetert voor 2018 met 6 miljoen euro. In 2019 verbetert het beeld met 6,1 miljoen euro, in 2020 met 7,3 miljoen euro en in 2021 met 5,0 miljoen euro. De verbetering van het meerjarenbeeld wordt grotendeels verklaard door de uitkomsten van de meicirculaire 2017.

In hoofdstuk 3 worden de verschillen met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2017 toegelicht.

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. De bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betekent dat een structurele mutatie alleen in het beginjaar wordt aangegeven en dat incidentele mutaties in het daaropvolgende jaar moeten worden teruggedraaid. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de organisatie zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Knelpunten (tekorten) bij de uitvoering van bestaand beleid dienen in principe te worden opgevangen binnen de betreffende sector. Dit is mogelijk wanneer sprake is van een keuzemogelijkheid bij de uitvoering van het beleid (is het mogelijk het beleid aan te passen en daarmee kosten te besparen). In dat geval worden dergelijke knelpunten niet in het meerjarenbeeld opgenomen.

Ook de volgende posten worden niet in het Meerjarenbeeld opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per directie een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Extra beleid voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de extra beleidsgelden uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming (incidentele) dekking

In het meerjarenbeeld is een raming opgenomen van de (incidentele) dekkingsbronnen. In 2018 gaat het met name om het terugramen van een aantal incidentele posten die zijn opgenomen in de gemeentebegrotingen 2015, 2016 en 2017 en de middelen in de meerjarenbegroting voor de jaarschijven 2018-2021.

Nominale ontwikkelingen

De nominale ontwikkelingen geven weer wat de verwachte stijging van lonen en prijzen is. Deze is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de verwachte loonontwikkeling en inflatie voor de komende jaren.

Loonontwikkeling

De laatst vastgestelde cao loopt tot 1 mei 2017. In deze cao is een loonsverhoging van 0,4% vastgesteld over de eerste vier maanden van 2017. Voor de resterende acht maanden over 2017 en

de volledige jaarschijf 2018 houden we rekening met een evenredige loonstijging van 0,1% per maand. Dit leidt voor 2018 tot een loonstijging van 1,2%. Voor de sociale lasten houden we rekening met een stijging van 1,0% op basis van de huidige inzichten. Dit is gebaseerd op de verwachte ontwikkelingen in de pensioenpremie 2018 van het ABP van 1,0% en overige ontwikkelingen van per saldo 0% in sociale verzekeringen.

Prijzontwikkeling

De prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidsconsumptie. Voor 2018 houden we conform de informatie van het Centraal Planbureau rekening met een prijsontwikkeling van 1,6 procent.

Nominale compensatie

Voor de toekenning van de nominale compensatie telt de loonontwikkeling mee voor 80 procent en de prijsmutatie voor 20 procent.

Dit leidt voor 2018 tot het volgende percentage voor de nominale compensatie:

Nominale compensatie	Perc.	Factor	Percentage
Loon	2,20%	80%	1,76%
Prijs	1,60%	20%	0,32%
Totaal			2,08%

Tarieven

De tarieven (waaronder de OZB) worden aangepast met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren. Het stijgingspercentage 2018 is zonder nacalculatie 2,08%. Dit percentage gecorrigeerd met de nacalculaties over 2016 (0,08%) en 2017 (0,57%) komt uit op 2,73%.

Stijging tarieven		2018
Tariefstijging 2018		2,08%
Nacalculatie 2016 (2,30 i.p.v. 2,22)		0,08%
Nacalculatie 2017 (2,17 i.p.v. 1,60)		0,57%
Totaal tariefstijging 2018		2,73%

Rente

Voor 2018 worden de volgende rentepercentages gebruikt:

Gehanteerde rentepercentages	2018
Rente langlopende leningen	1,50%
Rente omslag percentage (ROP)	2,00%
Grondexploitatie (Grex) rente	2,13%
Exploitatie credit	0,00%
Exploitatie debet	0,90%
Rekening courant faciliteit derden	0,00%

De percentages van 2018 worden ook toegepast op de volgende jaren, met uitzondering van de rente langlopende leningen en de Grex rente. De rente op langlopende leningen stijgt jaarlijks met 0,20%. De Grex rente voor 2019 bedraagt 1,97%, voor 2020 1,91% en voor 2021 1,81%.

Het ROP wordt (conform de bestaande werkwijze) vastgesteld met een verwacht resultaat van circa nul over vier jaar. Voor de begroting 2018 wordt een opslag van 20 basispunten op het ROP gehanteerd. Dit om te voorkomen dat de ingezette daling van het ROP op termijn wordt gevolgd door een scherpe stijging van het ROP.

Algemene uitkering

De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de laatst ontvangen gemeentefonds circulaire. De laatst ontvangen circulaire betreft de meicirculaire 2017.

Nieuwe informatie over de ontwikkeling van de accessen wordt verwacht in de septembercirculaire 2017 over het gemeentefonds. De effecten van deze circulaire worden verwerkt in de begroting 2018.

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2017

Het laatste meerjarenbeeld is opgesteld bij het opstellen van de gemeentebegroting 2017. Het actuele meerjarenbeeld wijkt af van de vorige raming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht (de bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar).

Het financiële meerjarenbeeld is in 2018 verbeterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de begroting 2017. In 2019-2021 is ook sprake van een verbetering. De verbetering wordt met name veroorzaakt door de uitkomsten van de meicirculaire 2017.

(bedragen x € 1.000)

	2018	2019	2020	2021
Saldo mjb bij begroting 2017	0	0	0	6.759
Actueel meerjarenbeeld	6.043	6.060	7.318	11.723
Verschil	6.043	6.060	7.318	4.964

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen.

	2018	2019	2020	2021
Effect voorgaand jaar	0	6.043	6.060	7.318
1 Meicirculaire 2017	6.051	1.868	-74	575
2 OZB tarieven niet-woningen	-455	0	0	0
3 Overheveling investeringen bovenwijkse voorzieningen Meerstad	0	0	0	-3.250
4 Uitbreiding basisschool Meeroevers	-78	78	0	0
5 Vrijval budget GR Meerstad	112	0	0	0
6 Vergoeding fractieondersteuners	-25	0	0	0
7 Definitiewijziging woonruimten a.g.v. invoering BAG	-680	0	0	0
8 Functionaris gegevensbescherming	-105	0	0	0
9 Premiekorting collectieve zorgverzekering	-224	224	0	0
10 Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	0	-124	124	0
11 Nominale ontwikkelingen	-2.700	-300	-300	-300
12 OZB opbrengst	674	43	45	47
13 Overige belastingen	16	1	1	2
14 Rente effecten	1.842	380	512	622
15 Areaalontwikkelingen fysiek	-85	0	0	421
16 Resultaat uitruil incidenteel/ structureel	80	0	0	0
17 Jaarlijkse inkomsten Enexis	1.200	-1.200	0	0
18 Dividend BNG	0	0	0	0
19 BTW op riolering	322	-395	-150	80
20 Verkiezingen	-62	-550	1.100	-550
21 Grenscorrectie Meerstad	10	-9	0	0
22 Opbrengst logiesbelasting	150	0	0	0
23 Herindelingsbijdrage	0	0	0	0
Totaal verschil	6.043	6.060	7.318	4.964

Onderstaand worden de afwijkingen toegelicht.

1. Meicirculaire 2017 (voordeel 6,1 miljoen euro)

De uitkomsten van de meicirculaire leiden tot een flink positieve bijstelling van het financiële beeld. Dit wordt met name verklaard door een stijging van de accessen als gevolg van een hogere inflatie die doorwerkt in een hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting. Via de

normeringsystematiek ('trap op, trap af') leidt dit voor gemeenten tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

Voor de jaren 2018-2021 komt de geraamde loon- en prijsontwikkeling voor de rijksbegroting fors hoger uit dan eerder berekend bij de Miljoenennota 2017. Voor 2018 leidt dit tot een verbetering van het financiële beeld met 6,1 miljoen euro, voor 2019 met 7,9 miljoen euro, voor 2020 met 7,8 miljoen euro en voor 2021 met 8,4 miljoen euro. Naast de nominale ontwikkelingen zijn er nog diverse mutaties op de rijksbegroting die van invloed zijn op de accresontwikkeling. Zo heeft het kabinet 342 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor de departementen als gevolg van de stijging van de ABP pensioenpremie en zijn er mutaties bij de dividendstromen uit staatsdeelnemingen, extra uitgaven aan studieleningen en zijn de kasritmes van de departementen aangepast door middel van zogenaamde kasschuiven.

2. OZB tarieven niet-woningen (nadeel 455 duizend euro)

De OZB tarieven voor niet-woningen zijn in maart 2017 met terugwerkende kracht verlaagd. Dit is gedaan om een onevenredige lastenstijging voor het midden- en kleinbedrijf te beperken als gevolg van een aanzienlijke waardedaling bij de ziekenhuizen en enkele grote kantoren. De tariefverlaging leidt tot een structureel lagere opbrengst van per saldo 500 duizend euro. Daarnaast leidt de waardedaling tot een lagere doorbetaling aan het Fonds Ondernemend Groningen van structureel 45 duizend euro. Resteert per saldo een structureel nadeel van 455 duizend euro.

3. Overheveling investeringen bovenwijkse voorzieningen Meerstad

Om de risico's van Meerstad te verlagen en beter beheersbaar te maken en de grondexploitatie Meerstad meer in lijn te brengen met de nieuwe rapportageregels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), is in december 2016 besloten de investeringen in bovenwijkse voorzieningen in Meerstad over te hevelen naar de gemeente Groningen. Voor zover deze bovenwijkse voorzieningen niet toerekenbaar zijn aan de grondexploitatie Meerstad, worden deze investeringen geactiveerd en de kapitaallasten daarvan ten laste gebracht van de algemene middelen. In de periode 2018 tot en met 2020 worden de kapitaallasten gedekt uit de vrijval van benodigd weerstandsvermogen. Vanaf 2021 worden de kapitaallasten gedekt uit de algemene middelen. In 2021 bedragen de kapitaallasten 3,25 miljoen euro, oplopend tot 4,496 miljoen euro in 2025. Vervolgens loopt de benodigde bijdrage uit de algemene middelen geleidelijk af: in 2030 is het 4,1 miljoen euro, in 2040 nog 3,3 miljoen euro.

4. Uitbreiding basisschool Meeroevers (nadeel 78 duizend euro)

In maart 2017 is besloten tot uitbreiding van de tijdelijke huisvesting van basisschool Meeroevers in Meerstad met 5 semi permanente lokalen. De kapitaallasten van 78 duizend euro worden in 2018 gedekt uit de algemene middelen. Vanaf 2019 worden de kapitaallasten gedekt uit de post areaaluitbreiding (sociaal).

5. Vrijval budget GR Meerstad (voordeel 112 duizend euro)

Met de grenscorrectie Meerstad per 1 januari 2017 vervalt de jaarlijkse bijdrage aan de GR Meerstad. Vanaf 2017 valt jaarlijks structureel 112 duizend euro vrij.

6. Vergoeding fractieondersteuners (nadeel 25 duizend euro)

Lijstvolgers (niet-raadsleden die wel op de lijst van hun fractie staan) kunnen volgens het reglement raads- en commissievergaderingen het woord voeren in de vergaderingen van de raadscommissies, ter vervanging van niet aanwezige raadsleden. Zij hebben hierbij volgens het Rechtspositiebesluit recht op een vergoeding. Vooral kleinere fracties maken veel gebruik van deze mogelijkheid, de kosten hiervan bedragen op jaarbasis rond de 25 duizend euro. Hiervoor is niet eerder in de begroting structureel budget opgenomen.

7. Definitiewijziging maatstaf woonruimten a.g.v. invoering BAG (nadeel 680 duizend euro)

De gemeente heeft te maken met veranderende en strengere landelijke wetgeving op het gebied van de uitvoer van taken in het kader van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Met de invoering van de BAG wordt een andere definitie gehanteerd voor het aantal woonruimten in een gemeente. De hoogte van de uitkering vanuit het gemeentefonds wordt onder andere gebaseerd op het aantal woonruimten in een gemeente. Het verlies aan woonruimten speelt deels bij studentencomplexen en deels bij reguliere wooncomplexen van woningcorporaties en particulieren. Vanuit het project Jongerenhuisvesting (dat loopt tot juni 2017) wordt duidelijk hoeveel woonruimten de gemeente Groningen verliest. Het aantal is becijferd op ongeveer 1.475 eenheden per 2018. Dit leidt tot een lagere inkomst vanuit het gemeentefonds van structureel circa 680 duizend euro vanaf 2018.

Bij het groot onderhoud aan het gemeentefonds dat heeft plaatsgevonden in 2015 en 2016 is erkend dat de nieuwe definitie van woonruimten als gevolg van de invoering van de BAG tot onbedoelde herverdeel-effecten zou leiden bij met name gemeenten met veel studentenwoningen en zorginstellingen. Het nadeel voor Groningen is hierbij destijds becijferd op ongeveer 5,0 miljoen euro per jaar. Bij de septembercirculaire 2015 is voor de studentensteden een oplossing gevonden door een kwart van het aantal uitwonende studenten mee te tellen bij de maatstaf woonruimten. Voor Groningen levert dit een structureel voordeel op van 3,2 miljoen euro. De effecten hiervan zijn al meegenomen vanaf de begroting 2016.

8. Functionaris gegevensbescherming (nadeel 105 duizend euro)

Op grond van een Europese privacy verordening moeten overheidsinstanties een functionaris voor gegevensbescherming aanwijzen. Het betreft een nieuwe functie voor de gemeente waarvan de kosten jaarlijks 105 duizend euro bedragen.

9. Premiekorting collectieve zorgverzekering voor minima (nadeel 224 duizend euro)

In december 2016 is besloten de premiekorting van de aanvullende collectieve zorgverzekering met ingang van 2017 door te geven aan verzekerden die deelnemen aan de collectieve zorgverzekering voor minima. In 2017 is incidentele dekking gevonden in de reserve Extra Beleid en een bijdrage uit de AER. Bij de besluitvorming is besloten de bijdrage uit de AER, ter hoogte van 224 duizend euro, in 2018 weer terug te storten. Dekking van de structurele kosten vanaf 2018 wordt meegenomen bij de voorbereiding van de begroting 2018.

10. Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (nadeel 124 duizend euro)

De wet Normalisering rechtspositie ambtenaren is aangenomen en zal naar verwachting per 1-1-2020 in werking treden. Deze wijziging vraagt eenmalig extra capaciteit. Bijvoorbeeld voor het omzetten van de huidige aanstellingen naar arbeidsovereenkomsten voor zittende en nieuwe medewerkers. De kosten hiervan bedragen naar verwachting 124 duizend euro in 2019.

11. Nominale ontwikkelingen (nadeel 2,7 miljoen euro)

De nominale compensatie is bedoeld om de koopkracht van de gemeentelijke budgetten op niveau te houden. De nominale compensatie wordt bepaald op basis van een gewogen gemiddelde van de verwachte loon- en prijsontwikkeling. Ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld ontstaat in 2018 een nadeel van per saldo 2,7 miljoen euro in 2018 dat oploopt tot een structureel nadeel van 3,6 miljoen euro vanaf 2021. De verschillen worden hieronder toegelicht.

Voor 2018 wordt de nominale compensatie vastgesteld op 2,08%. Dit ligt 0,48% boven het gehanteerde percentage in het vorige meerjarenbeeld (in de gemeentebegroting 2017). Daarnaast zijn de budgetten geactualiseerd waarover nominale compensatie verstrekt dient te worden. Per saldo ontstaat in 2018 als gevolg van beide actualisaties een structureel nadeel van 1,3 miljoen euro.

De actualisatie van de nominale ontwikkelingen over 2017 leidt tot een hogere compensatie over 2017 van 0,57% (tot 2,17%). Dit leidt tot een structureel nadeel van 1,3 miljoen euro vanaf 2017. Deze opwaartse aanpassing wordt grotendeels verklaard door de gestegen pensioenpremie per 1 januari 2017.

De actualisatie van de nominale compensatie over 2016 leidt tot een opwaartse aanpassing van de nominale compensatie met 0,08% (tot 2,30%). Dit levert een structureel nadeel op van 0,1 miljoen euro.

Het cumulatief oplopende nadeel van jaarlijks 300 duizend euro per 2019 wordt veroorzaakt door een opwaartse bijstelling van het percentage voor nominale compensatie en een autonome stijging van de omvang van de budgetten waarover nominale compensatie vergoed dient te worden.

12. OZB opbrengst (voordeel 674 duizend euro)

Het tariefstijgingspercentage voor de OZB wordt berekend op basis van de nominale compensatie. Als gevolg van de hogere nominale compensatie (zie vorige punt), stijgt het tariefstijgingspercentage voor de OZB. Dit levert een hogere OZB opbrengst op van 674 duizend euro in 2018 oplopend tot 810 duizend euro in 2021.

13. Overige belastingen (voordeel 16 duizend euro)

Het tariefstijgingspercentage voor de overige belastingen (hondenbelasting, precariobelasting, e.d.) wordt berekend op basis van de nominale compensatie. Als gevolg van de hogere nominale compensatie, stijgt het tariefstijgingspercentage voor deze belastingen. Dit levert een hogere opbrengst op van 16 duizend euro in 2018 oplopend tot 21 duizend euro in 2021.

14. Rente effecten (voordeel 1,8 miljoen euro)

Wijzigingen in de financiering leiden in 2018 tot een voordeel van 1,842 miljoen euro ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld. Het voordeel ontstaat doordat de gemiddelde rente op leningen de komende jaren sterk daalt. Het rente omslag percentage (ROP) daalt van 2,30% naar 2,00%. Het ROP wordt zoals gebruikelijk vastgesteld met een verwacht resultaat van circa nul over vier jaar voor het totaal van de gemeentelijke financiering. Om sterke fluctuaties van jaar op jaar te voorkomen en om te voorkomen dat de ingezette daling van het ROP op termijn wordt gevolgd door een sterke stijging, hanteren we een opslag van 20 basispunten op het ROP.

Door deze verlaging van het ROP kunnen de benodigde budgetten voor kapitaallasten met structureel 1,630 miljoen euro worden verlaagd. Bij de begroting 2017 hebben we deels al rekening gehouden met een verlaging van het ROP doordat vanaf 2018 geen rente meer wordt toegerekend aan reserves (voordeel structureel 500 duizend euro) en doordat we voor de komende jaren voor ongeveer 250 miljoen euro aan leningen hebben geherfinancierd (voordeel in 2018 300 duizend euro). Hierdoor is voor 2018 al rekening gehouden met een verlaging van het ROP met een effect ter hoogte van 800 duizend euro. Resteert een extra voordeel van 830 duizend euro in 2018 als gevolg van het lagere ROP.

Bij de begroting 2017 is uitgegaan van extra voordelen door de herfinanciering van leningen in de jaren 2019 en 2020. Het destijds totaal ingeschatte voordeel op het ROP bedraagt 1,2 miljoen euro in 2019 en 1,5 miljoen euro vanaf 2020. Het daadwerkelijke voordeel bedraagt structureel 1,630 miljoen euro. Dit betekent dat het werkelijke voordeel vanaf 2020 130 duizend hoger uitvalt dan ingeschat.

Daarnaast wordt voor de lange rente uitgegaan van lagere rentepercentages dan opgenomen in de begroting 2017. Voor 2018 levert dit een voordeel op van circa 1 miljoen euro.

15. Areaal ontwikkelingen fysiek (nadeel 85 duizend euro)

De benodigde budgetten voor het onderhoud aan de openbare ruimte als gevolg van areaalontwikkelingen is geactualiseerd ten opzichte van de begroting 2017. In 2018 leidt dit tot een structureel nadeel van 85 duizend euro. De jaarschijf 2021 wordt in deze begroting voor het eerst toegevoegd. Voor het onderhoud in deze jaarschijf zijn op dit moment minder middelen nodig dan beschikbaar. Dit levert een structureel voordeel op van 421 duizend euro vanaf de jaarschijf 2021.

16. Resultaat uitrust structureel/ incidenteel (voordeel 80 duizend euro)

Voor de in 2016 uit te voeren uitrust incidenteel geld voor structureel geld was structureel 0,8 miljoen euro beschikbaar. Incidenteel was 14,4 miljoen euro nodig. Voor de berekening van het benodigde structurele geld is in voorgaande begrotingen rekening gehouden met rentepercentages die hoger zijn dan het in 2016 geldende rente omslag percentage van 2,5%. Door de lagere rente ontstaat vanaf 2016 een structureel rente resultaat van 80 duizend euro voordelig.

17. Jaarlijkse inkomsten Enexis (voordeel 1,2 miljoen euro)

Op basis van het strategisch plan van Enexis gaan we uit van een dividendinkomst van 1,2 miljoen euro voor 2018.

18. Dividend BNG

Jaarlijks wordt de verwachte dividend inkomst van de bank Nederlandse gemeenten (BNG) voor de begroting bepaald op basis van de werkelijk ontvangen dividend inkomst van het voorgaande jaar. In 2017 is 538 duizend euro ontvangen. Dit is 201 duizend euro hoger dan verwacht. Gezien het feit dat dit resultaat bij de BNG grotendeels is ontstaan door incidentele resultaten en de aanhoudende druk op de resultaten wegens de lage rente ramen we geen hogere dividend opbrengst vanaf 2018. Dit in afwijking van de reguliere werkwijze waarbij de dividend opbrengst van de BNG structureel wordt verwerkt in het meerjarenbeeld. We blijven uitgaan van een jaarlijkse opbrengst van 337 duizend euro.

19. BTW op riolering (voordeel 322 duizend euro)

De BTW compensatie op riolering valt naar verwachting voor 2018 322 duizend euro hoger uit dan in de begroting 2017 geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal investeringen vanuit 2016 zijn doorgeschoven naar latere jaren. Voor 2019 wordt een lagere compensatie verwacht van 73 duizend euro, voor 2020 wordt een lagere compensatie verwacht van 223 duizend euro en voor 2021 wordt een lagere compensatie verwacht van 143 duizend euro ten opzichte van de in de begroting 2017 geraamde bedragen.

20. Verkiezingen (nadeel 62 duizend euro)

Bij het voorstel om over te gaan naar één integraal afwegingsmoment (maart 2017) is besloten de kosten van het organiseren van de verkiezingen direct op te nemen in het financieel meerjarenbeeld in plaats van te verrekenen via een reserve. Voor de verkiezingen werd jaarlijks een bedrag in het meerjarenbeeld gereserveerd van 488 duizend euro. In 2018 vindt er naar verwachting één verkiezing plaats. De kosten voor het organiseren van één verkiezing bedragen 550 duizend euro. In 2018 leidt dit tot een nadeel van 62 duizend euro. In 2019 worden twee verkiezingen verwacht, in 2020 worden geen verkiezingen verwacht en in 2021 wordt één verkiezing verwacht.

21. Grenscorrectie Meerstad (voordeel 10 duizend euro)

Door de grenscorrectie Meerstad ontstaan er extra werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en dossiervorming. De kosten hiervan bedragen 72 duizend euro in 2018 en 81 duizend euro vanaf 2019. Hiertegenover staat een lager benodigd bedrag voor onderhoud van het gebied van structureel 32 duizend euro vanaf 2018 en een hogere OZB opbrengst van structureel 50 duizend euro vanaf 2018. Per saldo levert dit een voordeel op van 10 duizend euro in 2018 aflopend tot 1 duizend euro vanaf 2019.

22. Opbrengst logiesbelasting (voordeel 150 duizend euro)

Door een toename van het aantal overnachtingen valt de opbrengst uit de logiesbelasting structureel 150 duizend euro hoger uit vanaf 2018.

23. Herindelingsbijdrage

Nieuw te vormen gemeenten ontvangen een bijdrage voor frictiekosten die gepaard gaan met een herindeling. De bijdrage wordt uitgekeerd over een periode van vijf jaar. Alle bij het herindelingstraject betrokken gemeenten ontvangen in het jaar voorafgaand aan de herindeling een bijdrage. Vervolgens ontvangt de nieuw gevormde gemeente de resterende bijdrage over een periode van vier jaar vanaf de herindeling. Op basis van het door de provincie Groningen vastgestelde herindelingsadvies tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer bedraagt de bijdrage voor de gemeente Groningen in het jaar voorafgaand aan de herindeling (dus 2018) circa 708 duizend euro. Deze bijdrage wordt volledig gebruikt voor kosten gerelateerd aan de herindeling en levert daarmee geen saldo op voor het meerjarenbeeld. De bijdrage vanaf de herindeling wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting van de nieuw gevormde gemeente.